

PŁUCNY (26) *ai*

sgfN płucną (1), płucn(a) (2). ◊ *G* płucn(e)j (6). ◊ *A* płucną (3). ◊ *I* płucną (2). ◊ *nN* płucn(e) (1).
◊ *A* płucn(e) (1). ◊ *plN subst* płucn(e) (2). ◊ *G* płucnych (2). ◊ *D* płucnym (3). ◊ *A subst* płucn(e) (3).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVII – XVIII w.

Przymiotnik od „płuca”; pulmonarius Mącz, Cn; ad pulmonem pertinens, pulmoneus Cn (26) : Też Bafilica na lewey ręce takież pod Meddijaną dobrze od barwiera zacięta [...] płuczne y bokow
ftrzekanie wśmierza *FalZioł* V 58v, I 102b, III 23b, V 5 [2 r.], 76v.

W połączeniach szeregowych (2): Caulon [...] to iest gorąca febra. [...] tha wilkość pośpolicie gnije
w żyłkach wśtek żołądkowych y theż wątrobných/ niegdy płucznych *FalZioł* V 5v, I 108a.

Wyrażenia: »niemoc płucna; niedostatki, bolączki, boleści płucne« [w tym: boleści i niemocy (1)]
= *peripneumaticus morbus, pulmonis inflammatio Cn (2;2:1:1):* nadziały łtego [z mieszaniny różnych
słodkich składników] gałeczek á biorąc po iednej w wśta dzierzec pod ięzykiem iżeby sie rozplywały
ty fliny ślodkie połykać/ bolączki płuczne y zibrowe goij. *FalZioł* III 42c; Storie bobrowe pamięć
naprawiaią [...] Kurzenie znich pod nosem iest dobre naprzeciwko wśzytkiem boleściam y niemoczam
płuczny *FalZioł* IV 8a, IV 8a; PŁucne niedośtáthki álbo płowanie/ bywáią przyczyną rozmaitych
chorob. Phthilis zowá Grekowie/ á tabes Lácinnicy: ktorey niemocy my wślawnego imienia niemamy
SienLek 91v, 26v.

»płucna żyła« [szyk 7:5] (12): w boleniu krżizow/ y też w denney boleści [...] iest siłney pomocy
otworzona lewa płucna żyła/ to iest Saluatella. *FalZioł* V 59, V 58v [2 r.], 59, 67v [3 r.], 82; Cztery
żyły na przednieyśze od śercza pochodzą [...] Trzecia Pulmatica płucna. *GlabGad* E5v; *Goski* *,
*3; *Mącz* 460b.

bot. Zestawienie: »płucne ziele« = *Pulmonaria officinalis L.,* *miodunka plamista; lecznicza bylina z*
rodziny szorstkolistnych (Boraginaceae) (1): *Pulmonaria herba, Płucne ziele. Mącz* 331a.

Szeregi: »płuczny albo dechowy« (1): *Tracheia vel Trachea, Sive Trachia, Rurká* przez którą dech
wychodzi/ płucna álbo dechowa żyła. *Mącz* 460b.

a. [Koloru płuc:

Wyrażenie: »płucna barwa; barwa jakoby płucna«: Ieścże inym obyczaiem przypráwá Bryzeliyey
do pińania/ á może być bárwy czworakiey: [...] w drugá [część] przyley kęs kálkufu wapiennego/ á
ta będzie płucney bárwy *SienHerb* 582a; A chcézli iá [wodkę brezylioną] mieć bárwy iasnieyśzey/
iákoby płucney/ rośpuść gumi w tróśze ługu *SienHerb* 582b.].